

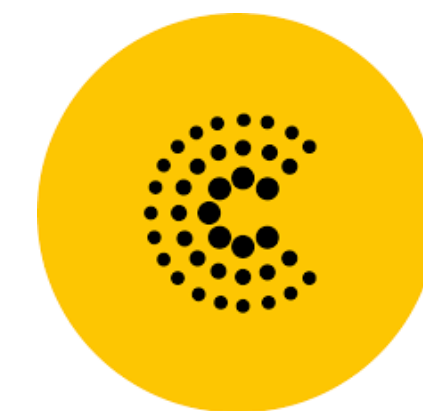
DARGANFOD HANES PÊL-DROED GOGLEDD CYMRU

- Y PERTHYNAS DIWYDIANNOL -

Ysgol Hanes, y Gyfraith a
Gwyddorau Cymdeithas Prifysgol
Bangor

BETH ANGHARAD JONES

✉ btj20zyk@bangor.ac.uk
📷 @beth.jones.hanes

Pam?

- Sylw diweddar ar bêl-droed Cymraeg a'i symbolaeth o hunaniaethau Cymreig. Y Cymdeithas Bêl-droed yn cael ei sefydlu yn y Gogledd.
- Goruchafiaeth ar chwaraeon a hunaniaeth De Cymru angen cydbwysiad.
- Pennod 1: Y perthynas rhwng pêl-droed a diwydiant, dyma sut gyrhaeddodd y gamp yng Nghymru.

Sut?

- Casglu data ystadegol dros clybiau Gogledd Cymru yn hanesyddol ac heddiw.
- Dadansoddiadau gweledol o bathodynau, citiau a rhaglenni.
- Cyfweiliadau lafar gyda rheolwyr, cyn-chwaraewyr a chefnogwyr.
- Casgliadau papur newydd hanesyddol.
- Astudiaethau achos.

Name change?

Penrhyn Quarry Football Club, it was stated at Monday's Welsh League meeting, may change its title to Bethesda Athletic.

North Wales Weekly News, Awst 1949

LLECHID SWIFTS v. GLASINFRYN SWIFTS.

THE OGWEN VALLEY DERBY DAY!

(By "VIGILANT.")

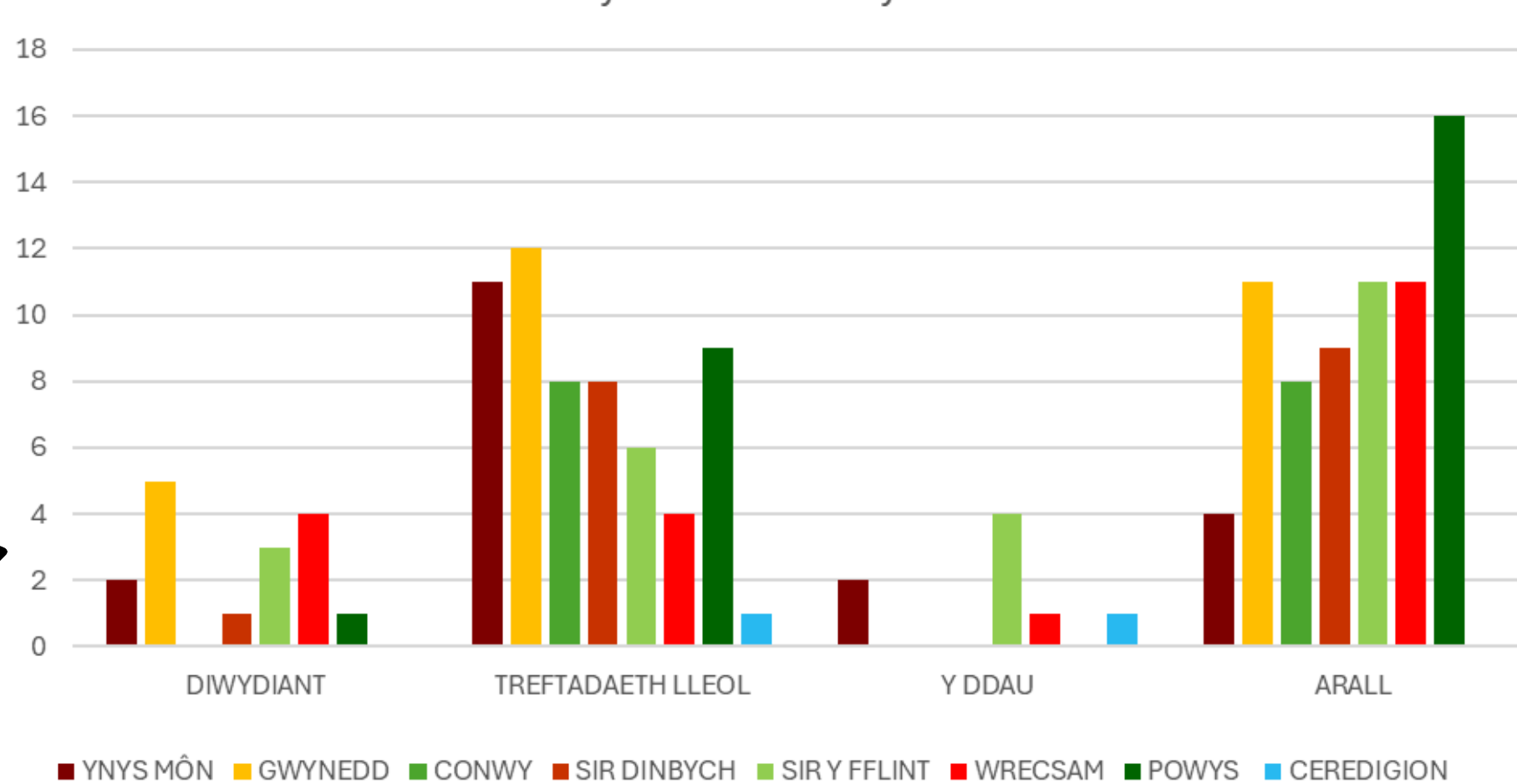
It was my first visit to Bethesda on Saturday. The doings of the keen rivals, Llechid and Glasinfryn, in the lovely Ogwen Valley, stimulated my desire to see them on what was known as Llechid fair-day, and the first meeting, this season, of these young and clever combinations. The day was charming. Brilliant sunshine showed the multi-coloured autumn lines upon the fading leaves to perfection. The ride from Bangor to Bethesda is one of ever-varying beauty. Magestic hill tower boldly and encircle the valley, and the beautiful meadows and rippling streams made the heart of everyone glad. All that was needed to make the scene perfect was the song of birds to dissipate the idea that it was a football match one went to see, and that it was not real summer.

I was delighted with Bethesda—clean and orderly, and the faces of the workmen showed traces of honest toil in the massive slate kingdom owned by Lord Penrhyn. Football in this valley is in the ascendancy. It is the theme discussed by almost everyone. The quality of the players has commanded admiration, and the progress made by both sides has engendered the spirit of the keenest rivalry. But a couple of miles separate the two teams, and yet the spirit of "A Roland for an Oliver" is immense. The town was all agog to witness the encounter, and it was pay day at the quarries. The struggle at Coetmor Park was one that brought out the Celtic immetuousness to concert pitch. Feelings

Papur newydd o 1910 yn disgrifio gêm bêl-droed lleol ym Methesda, gyda disgrifiad o gweithwyr chwarel Arglwydd Penrhyn yn mynychu'r gêm, a bron pawb yn trafod y gamp.

Data wedi'i gasglu o bathodynau pob tîm dynion yn chwarae yn cystadleuol ar draws Gogledd Cymru yn nhymer 24/25, sef 152 tîm.

Dyluniad Bathodyn

Trwy deall y themâu y ddefnyddwyd fwyaf, gallent creu ffocws ar y defnydd o ddiwydiant a treftadaeth lleol ym mathodynau y timoedd. Gweler y niferoedd fwyaf o symbolaeth diwydiannol yng Ngwynedd ac ardal Wrecsam. Mae symbolaeth diwydiant llai amlwg yn gallu newid yr ystadegaeth yma ee. diwydiant lleol o garreg yn adeiladu Bont Borth a Tŵr Marcwis (symbolaeth treftadaeth lleol).

Casgliadau Cynnar

- Nifer o clybiau yn defnyddio symbolaeth diwydiannol fel rhan o'u hunaniaeth modern.
- Cymunedau a trefi yn adeiladu drwy diwydiant, yn arwain at y ffurfiant o timoedd pêl-droed lleol.
- Gwahaniaethau rhwng tystiolaeth papurau newydd a syniadau clwb Bethesda.
- Y defnydd o symbolaeth hanesyddol dim bob tro yn poblogaidd ymysg y cefnogwyr, nag yn cynrychioli'r gymuned yn llwyr.

Gwrywaidd efo arfau gwaith chwarel. Apelio/cyfeirio at dynion. Merched ddim yn cael eu cynrychioli - mond y chwarel.

Pam 1946? Enw o'r blaen Penrhyn Quarry FC ond yn 1948. Mwrthwl neu groes ar x dde?

Da gweld eu bod clybiau'n adlewyrchu'r ardal. Wedi dweud hynny dim ond is chwarel sy'n cael sylw - dim lle i amaeth sy'n bwysig iawn hefyd.

Sylwadau am y fathodyn newydd gan Grŵp Hanes Dyffryn Ogwen ynglyn â'r symbolaeth hanesyddol a diwydiannol.